

Taxa postala Szerkesztőség
kiadóhivatala
Cluj, Str.
con L. Pop
etési arak:
32
lej
gyed
dol
rint.
silvan
en na
ását c
gedjük

POSTA ROMANA
1939
1939

50 BANI

ROMANIA
50 bani Postai

UJ KELELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Re-
sponsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámor Ferenc, Administrator
legat si grant responsabil-felelős
igazgató: Schwarz Endre, Proprietar-
tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura, Registrul publicatilor
periodice No. 43, Dos. 889, 1938.
Tribunala Cluj, Sectia II.

Vasárnap, szeptember 24.
1939—5700, Tisri 11.
XXII. évfolyam, 215. szám.

Ma, vasárnap temetik el Curtea de Argesben Calinescu miniszterelnököt

Bucuresti, szeptember 23. Pénteken déltől ravatalozták fel Calinescu miniszterelnök holttestét az Ateneul kupolatermében. Péntek déltől kezdve egészen az esti órákig tisztes tömegek zarándokoltak el az üvegkoporsó elé, hogy utolsó pillantást vessenek az első vonalban, a kötelességteljesítés közben, elesett miniszterelnök golyótoló tépett arcára.

Péntekről szombatra virradó éjszaka a papok tömege egész éjszaka misét celebrált a halott miniszterelnök feje fölött.

Szombaton újra megindult a zarándoklás az üvegkoporsóhoz, vasárnapra virradó éjjel az egyház beszentelte a koporsót és ma, vasárnap délelőtt tíz órakor megkezdődik az impozáns nemzeti temetés.

A halott miniszterelnök utolsó útja A királyi tanácsosok, a királyi udvar képviselője, a kormány tagjai, a szenátus és a kamara elnökei, a NUF magas méltóságai és a front gárdájának parancsnoka, a magas állami méltóságok, Bucegi tartomány királyi helytartója, a munkás és iparos céhek küldöttségei már reggel nyolc órakor felsorakoznak az Ateneul kupolatermében.

Reggel tíz órakor kezdődik meg a temetési szertartás, amelyet maga Nicodim patriarcha fog celebrálni. Ezután leemelik a koporsót a ravatalról és kiviszik a térre, ahol hat fekete ló által vont ágyulafettára helyezik.

Ebben a pillanatban megkondulnak a főváros összes templomainak harangjai és zugszak mindaddig, míg a vasuti pályaudvarig nem ér a halottas menet. Folytonos harangzúgás közepette indul meg a halottas menet, amely után gyászba öltöztetett fehér lovat visznek és egy királyi herold viszi az elhunyt

miniszterelnök kintetéseit. Az ágyulafetta után halad a koszorú kocsi, négy tábornok viszi a koszoru szalagjait, mellettük négy képviselő és szenátor halad.

A gyászborult család után az udvari hintók, mögöttük sorakoznak fel a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, az országgyűlés elnökei, a Front méltóságai és a küldöttségek. A céhek előtt a gyászszalaggal bebont céházalókat viszik.

Végig az utvonalon esendőrszázadok állnak diszorséget és tisztelegnek a koporsó előtt. A diszszázad mellett a strájerok és a menetben részmennevo céh-tagok sorakoznak fel.

A curtea de argesi temetés Az egész menet a pályaudvarra tart, ahol halottas vonatra teszik rá az elhunyt miniszterelnök koporsóját. Curtea de Argesis az összes állomásokon, szinte az egész vasuti vonal mentén országőrök állnak néma tisztelegő sorfalat.

Curtea de Argesben hat ökor által vont szekérre teszik a koporsót. A falvak paraszterelei fogják kezükbe a koszorú szalagjait és megindul a menet, amelyhez most már osatlakoznak az Arges megyei hatóságok és a megyei parasztküldöttségek is.

A miniszterelnök holttestét a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Eltemették Andrei Radu rendőrtisztet

Bucuresti, szeptember 23. Andrei Radu rendőrtisztet, Calinescu miniszterelnök kísérőjét, akit mint a kötelességteljesítés áldozatát, a merénylők golyói leterítettek, szombaton délután óriási részvét mellett temették el a Bellu temetőben.

tott özvegyének a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének kolozsvári csoportja is.

A lengyel kisebbség részvéte

Bucuresti, szeptember 23. Silviu Dragomir kisebbségügyi miniszter a következő táviratot kapta:

„Lelkiünk mélyéből felháborodottan elítelve a gyilkos tettet, siratjuk Armand Calinescu volt miniszterelnök váratlan elvesztését, aki a lengyel kisebbség nagy védelmezője volt. Biztosítjuk Önt, hogy őszintén osztozunk az egész ország gyászában.

Titus Cercavski elnök, szenátor

Megjelent Dragomir miniszternél dr. Doval a romániai szlovákok nevében és szóbelileg, majd írásban keltette kifejezésre a szlovák lakosság gyászát.

A kolozsvári református püspök részvételtávirata

Cluj, szeptember 23. Vásárhelyi János kolozsvári református püspök a következő táviratot intézte Dragomir miniszterhez: „Egyházam nevében elszomorodott szívvel fejezem ki őszinte részvétemet a miniszterelnök elhunyt alkalmával. A haza nagy fiának emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni”.

A külföld mély részvéte

London, szeptember 23. (Rador). Chamberlain angol miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter a maguk nevében mély részvéteket fejezték ki azért a veszteségért, amely Romániát Calinescu tragikus halálával érte.

Boris király részvéte

Szofia, szeptember 23. (Rador). Boris bolgár király nevében a külügyminisztérium titkára őszinte részvétét tolmácsolta a szófiai román követségnek. Ivanoff, a külügyminisztérium jegyzőkönyvi osztályának vezetője személyesen jelent meg Eugen Filotti román követnél és fejezte ki Bulgária mély részvéteit. Az egész bolgár sajtó hatalmas cikkekben méltatja Armand Calinescu személyét és kiváló államférfiúi érdemeit.

és nemzeti területe sértetlenségét. Külön cikkek számoltak be arról, hogy Románia egész területén rend és nyugalom van.

Meleghangu angol cikkek

London, szeptember 23. (Rador.) Az egész angol sajtó hosszú méltató cikkek között közli Armand Calinescuról, őszinte sajnálkozásának adva kifejezést tragikus és korai halála felett. A Daily Mail azt írja, hogy bár sulyos csapás Romániára olyan kiváló államférfinek, mint amilyen Armand Calinescu volt, elvesztése, Románia mégis megfelelő más vezető egyéniségekkel is rendelkezik, akik celtudatosan folytathatják az Armand Calinescu részéről megkezdett nagyszabású munkát. Hivatalos angol körökben is, valamint az egész angol közvéleményben egyébként nagy megnyugvással vették tudomásul Argeseanu tábornoknak Románia miniszterelnökévé történt kinevezését.

A német sajtó állásfoglalása

Berlin, szeptember 23. (Rador). A német sajtó foglalkozik az Armand Calinescu ellen elkövetett megdöbbenő merénnyel. A sajtó méltatja az elhunyt személyiségét, mint aki a kormány bel- és külpolitikájának döntő tényezője volt. A Völkischer Beobachter azt írja, hogy a meggyilkolt miniszterelnök II. Károly király öfélége bizalmi embere volt és meghatározó tényezője Románia semlegességének szigorú megőrzésében. A lap hangoztatja, hogy semmi sem változik Románia semlegességének megtartásában.

A Vatikán hivatalos lapjának cikke

Róma, szeptember 23. (Rador.) Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja a Calinescu ellen elkövetett aljas merénnyel foglalkozva, többek között így ír:

„Ez az újabb büntett abból a természetellenes politikából ered, amely szerint a cél szentesíti az eszközt, mégha a cél bosszu, vér és halál.

Azon politikai büntett jellegét viseli magán, amelyre nincs indoklás, mert előre megfontolt szándékkal, eltévedett ésszel követik el. Aki a gyilkosságot kötelességként fogja fel és erényként dicsőíti, nemcsak az isteni és emberi törvényekkel, de a pozitív törvénykezéssel is szembeszáll, amely a rendet és társadalmi megállapodottságot biztosítja. Tehát a legelítendőbb. A gyilkosság annál gyászosabb, mert ráveti árnyékát arra a viharos színre, amelyben élünk.

Részvétünk mély a román nemzete iránt. Mély fájdalommal csatlakozunk a román nép gyászához.”

Marinescu belügyminiszter és Tataru királyi helytartó táviratváltása

Cluj, szeptember 23. Tataru Coriolan királyi helytartó szombaton délelőtt a 11 óra 35 perces vonattal Bucuresstbe utazott, hogy résztvegyen Calinescu miniszterelnök temetésén.

Elutazása előtt a királyi helytartó a következő táviratot kapta Gabriel Marinescu belügyminisztertől:

„Tisztelettel értesitem Önt, hogy öfélége kegyeskedett engem megbízni a belügyminisztérium vezetésével. Ebből az alkalmából önhöz apellálok, szíveskedjék megadni nekem korlátlan támogatását, hogy missziómat eredményesen végezhessem. Ma egyetlen törvény létezik. Szeretet a trón iránt, a haza és a nemzet iránt. Ebben a gondolatban egyesülve tudjuk teljesíteni kötelességünket és betölteni rendeltetésünket.

Gabriel Marinescu belügyminiszter

A belügyminiszter táviratára Tataru királyi helytartó így válaszolt:

Tisztelettel van szerencsém biztosítani Önt teljes hódolatos együttműködésünkről és haborás nélkül munkánkról. Ebben a pillanatban egyedül a nemzeti egység és a belső fejlődés parancsa fog bennünket vezetni. A mai sulyos pillanatokban elsőként leszünk, akik hódolattal, energiával és felelősséggel fogjuk betölteni a belső konszolidálás munkáját, amellyel öfélége magas akarata bizott ránk.

Hajlíthatatlanul fogunk órhelyünkön állni és öröközni az óra nagy parancsainak megvalósításán, amely óra egyformán a nemzeté, az országé és a tróné.

Coriolan Tataru

Szombostartomány királyi helytartója Bornemisa polgármester részvét. távirata

Részvételtáviratot intézett a tragikus sorsu Armand Calinescu miniszterelnök özvegyének dr. Bornemisa Sebastian, Kolozsvár város

polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

Polgármestere is a következő tartalommal:

„Kolozsvár törvényhatósági város polgárai és vezetői, valamint összes tisztviselői mélyen megrendülve itélik el azt az orvgyilkosságot, amelyet a Trón első tanácsadója ellen követtek el. Biztosítjuk kegyelmes asszonyt, hogy Kolozsvár város egész lakossága kegyelmes asszony mellett van abban a nagy és sulyos gyászban, amely kegyelmes asszonyra szakadt”.

Részvételtáviratot intézett dr. Bornemisa polgármester a miniszterelnökséghez is, amelyben közölte, hogy a város egész vezetősége, összes tisztviselői és faj- és valláskülönbség nélkül a város egész lakossága egyhangulag és mélyen elítéli azt a galád merénnyet, amelyet Armand Calinescu, a Trón, a Haza és a Nemzet hűségese szolgálója ellen követtek el. Erdély fővárosa egész lakosságának nevében mély részvétet ad kifejezést dr. Bornemisa polgármester, biztosítva egyben a miniszterelnökséget arról, hogy Kolozsvár lakossága a jelenlegi időkben egységesen és rendíthetetlenül sorakozik fel a Trón mögé és hűséggel követi az ország vezetőit.

Külön táviratot intézett dr. Bornemisa polgármester Gabriel Marinescu tábornoknak, az új belügyminiszternek, akivel közölte, hogy az Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála felett érzett mély gyász és fájdalom mellett Kolozsvár város vezetősége és tisztviselői a legteljesebb hűséggel viseltetnek a Trón és a kormányzat iránt és a maguk részéről lelkiismeretes munkával kívánják szolgálni az országot.

Végül külön táviratban üdvözölte dr. Bornemisa Sebastian polgármester Ilcus tábornokot, az új nemzetvédelmi minisztert ki-nevezése alkalmából.

A kisebbségi ujságírók részvéte

Részvételtáviratot küldött a miniszterelnökségnek és Armand Calinescu mélyen lesuj-

ber, aki ne itélne el aljas tettüket. Hazája vesztét kell akarnia annak, aki ezekben a súlyos pillanatokban olyan gyilkosságot követ el, amely azzal a kockázattal jár, hogy véglegesen elmozdítja helyéből egy ország politikai, katonai és közigazgatási menetét. Armand Calinescu miniszterelnök elvesztése súlyos veszteség Romániára és barátaira nézve. Fiatal, tüzes, határozott, vaserejű és értelmes volt a szokásos szinten felül. Esménye volt az idegen doktrínák befolyásától távolállni Romániát létrehozni, forró óhaja volt, nyugodt országot látni, mindörökké távol a mult belső civakodásaitól, Calinescu mindezen törekvéseit életével fizette meg és dicsőségesen halt meg a torlaszokon saját eszméinek kötelezőteljesítésének áldozataként ugyanolyan hőiesen, mint a kapitány, aki ösztört hajtja hidján merül el. A Calinescuhoz hasonló férfiak növelik egy ország tekintélyét.

Gyásztisztelet az ország összes zsidó templomaiban

Cluj, szeptember 23. Szombaton, az egész napjának ünnepén, a mázkir ima keretében, az ország összes zsidó templomaiban gyásztisztelet volt Calinescu miniszterelnök lelküdvéért. Valamennyi zsinagógában a rabbik megindító beszédekben emlékeztek meg a nagy halott államférfiui, hazafiui és emberi nagyságáról.

Ma 11 órakor gyásztisztelet lesz a kolozsvári zsidó templomokban

A hosszunapi gyásztiszteleteken kívül, ma, vasárnap a temetés napján, délután 11 órakor gyásztisztelet lesz a kolozsvári zsidó iskolákban és a két hitközség nagy templomaiban.

A két hitközség kéri tagjait, hogy a gyásztiszteleteken minél nagyobb számban vegyenek részt.

A bukaresti orvosi fakultás törli az egyik mérénlyő nevét és emléket

Bucuresti, szeptember 23. A nemzeti nevelésügyi minisztérium közli: A bukaresti egyetem orvosi karának tanárai tudomást szerezve arról, hogy a néhai Armand Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett aljas merényletben résztvevő fakultás egyik hallgatója is, — elhatározták, hogy az összes névjegyzékekből és törzslapokból törlik annak nevét, hogy ne szerepeljen a többi hallgató mellett. Az orvosi kar tanárai elismerőleg hódolnak (az állam magasabb érdekeinek védelmében vezetőhelyen) hősként elesett államférfi emlékének.

A népszövetségi főtitkár részvét-távirata

Genf, szeptember 23. (Dunaposta). Avenol, a Népszövetség főtitkára, Calinescu miniszterelnök meggyilkolása alkalmából meleg hangú részvét-táviratot intézett a román kormányhoz és a tragikusan elhunyt miniszterelnök özvegyéhez.

A meggyilkolt miniszterelnök fiának osztálytársai koszorút helyeztek el Calinescu koporsójára

Bucuresti, szeptember 23. A bucuresti Gh. Lazár-liceum VII. osztályának diákjai, a meggyilkolt miniszterelnök fiának, Barbu Calinescunak osztálytársai ma délelőtt koszorút helyeztek el Calinescu ravatálán.

Megszökött az egyik mérénlyő

Bucuresti, szeptember 23. (Rador). A belügyminisztérium közli: Armand Calinescu gyilkosainak vallomásából és a vizsgálat adataiból megállapítást nyert, hogy a gyilkosságban része volt Hergheliegiu Ion ügyvédnek is, aki megszökött a brasovi kórházból. A minisztérium felhívja az összes hazaszerető polgárokat, akik az illető tartózkodási helyéről tudnak, hogy azt sürgősen jelentésük a hatóságoknak, felhívva ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a rejtgetőkkel szemben a megfelelő szankciókat fogják alkalmazni.

Törvénytervezetet készített az Ugir a háborus gazdálkodás bevezetéséről

Október 1-ig felfüggesztették az importkérvények beiktatását

Bucuresti, szeptember 23. (Rador.) A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy október elsejéig felfüggesztették az importörök importkérvényeinek beiktatását.

A romániai gyáriparosok országos szervezete, az Ugir törvénytervezetet készített a háborus gazdálkodási rendszerről. A törvényjavaslat, amelyet átnyújtottak a nemzetgazdasági miniszternek többek között ezeket tartalmazza:

„Figyelembe véve a nemzetvédelem érdekeit és a magángazdaság szükségleteit

megvalósítandó a jelenlegi termelés intenzív tétele és a jelenleg szünetelő üzemek üzembehelyezése.

Gazdasági intézkedéseket kell hozni a nyersanyagok ügyében, hogy biztosítani lehessen a jelenleg rendelkezésre álló stokok hosszas használatát.

Ki kell elégiteni a nemzetvédelem szükségleteit, akár a magánfogyasztás terhére is.

Kötelezővé kell tenni minden hulladék és régi termék gyűjtését.

Tizenöt napos tartózkodási engedélyt kaptak a lengyel menekültek

Marinescu belügyminiszter szigorú körrendelete a lengyel menekültek kifosztói ellen

Bucuresti, szeptember 23. (Rador). Gabriel Marinescu tábornok, az alábbi körrendeletet adta ki:

A lengyel menekültek, akik tranzit, vagy az országból kilépésre jogosító vizumot kapnak, a vizum keltétől kezdve 15 napig tartózkodhatnak az országban. Ez alatt az idő alatt el kell hagyni az országot. Az engedélyezett 15 napra a lengyel menekültek nem kell tartózkodási engedélyt váltásnak.

A körrendelet ezután felemlíti, hogy a menekült autótulajdonosok panaszt emeltek autógazdák és autóműhelyek tulajdonosai ellen, akik minden emberi és becsületérzésből kivétlőzve, zsonarárat követelnek javítási munkálatokért, vagy autógummikért.

A belügyminiszter felhívja ezen üzemek tulajdonosainak figyelmét arra, hogy minden jogosnak talál panasz esetén örök időkre bezárják üzleteiket.

Szeptember 23-ikától kezdve az ország összes rendőrkveszturái mellett vásárló hivatal fog működni, amely a lengyel menekültek áruba bocsátott ékszereit, autóit, vagy egyéb tárgyait szabad alku alapján

megvásárolhatja. A hatóságoknak vétőjoguk van, ha a felajánlott ár uszorajlegű. Ebben az eladási irodában képviselhetik magukat a lengyel követéségek és konzulátusok, valamint a segítségnyújtók.

Minden olyan vásárlás, amely ennek az irodának megkerülésével jött létre, semmis és a vevőt azonnal letartóztatják.

Lejátszák a mai Victoria-Venus bajnoki mérkőzést

Cluj, szeptember 23. Dr. Simion Hatieganu, a Victoria ügyvezető-elnöke a következő közlésére kérte fel lapunkat:

A Venus labdarugócsapata szombaton délelőtt Eladescu elnök vezetésével megérkezett városunkba. A mára kitűzött Venus-Victoria bajnoki mérkőzést délután 4 órai kezdettel feltétlenül lejátszák Busa fővárosi bíró vezetésével.

A közönség tolongásának elkerülése végett a sporttelep pénztára már délelőtt 12 órakor nyit.

Fejfájás, migrén, hűlés - eseteiben ANTINEURALGIC JAWOL

3 TABLETTAT TARTALMAZÓ DOBOZ • GYOGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

A német-lengyel háboru legvéresebb csatája dul ezernégyszáz kilométeres frontszakaszon

Cernăuți, szeptember 23. (Dunaposta). Ideérkezett jelentések szerint a német és orosz csapatokkal szemben a lengyelek három helyen fejtenek ki még ellenállást. A német haderők megakadályozzák a lengyel csapatok ujracsoportosítását a Lublin-Bialistok-Lemberg-i vonalon. A Posentől visszavonuló lengyel csapatokat a Kutno körül hacoló német haderők tartják lekötve. Az egyik ellenálló haderő Szosznowski tábornok parancsnoksága alatt áll, míg a déli részen Sikorsky tábornok csapatai fejtenek ki ellenállást, amelyeknek sorsa eléggé bizonytalannak látszik. Ennek a seregnek balszárnya a Kárpátokra támaszkodik. A német hadvezetőség is elismeri, hogy az 1400 kilométernyi fronton a lengyel-német háboru legvéresebb csatája dul. Ugyancsak véres harcok folynak Varsó körül, amely még mindig tartja magát.

Lember megadta magát

Berlin, szeptember 23. A DNB jelenti a német főparancsnokságnak alábbi hivatalos közleményét:

Tegnap Lember megadta magát a német csapatoknak, amelyek már visszavonulóban

voltak. Az átadás után nyomban tárgyalás indult meg az orosz csapatok főparancsnokságával a városnak orosz kézre való átadása irányában. Az orosz csapatok Lemberg-től keletre állottak.

A szeptember 21-én a Bzura folyón végrehajtott tisztogatási műveletek során a német csapatok vezérkarával együtt foglyul ejtették Bortnowski tábornokot, a danzigi folyószakaszon harcoló lengyel csapatok parancsnokát. Az elkeseredetten harcoló ellenséggel folytatott ádáz harc után a német csapatoknak sikerült átkelniük a Varsó és Modlin közötti országúton, amely a Visztula mentén húzódik. E két város ma már teljesen el van szigetelve.

A nyugati fronton több ezer foglyot ejtetünk — jelenti a DNB. A tüzérség több ponton gyenge működést fejtett ki. Saarbrücken közelében a német léghárító tüzérség leszállásra kényszerített egy francia repülőgépet, amelynek személyzetét foglyul ejtették. Egy német repülőgép légi harc folyamán áldozatul esett.

Mussolini szerint a befejezett tények nem másíthatók meg többé

A Duce állást foglalt a nemzetközi helyzettel szemben. Olaszország nem változtatja meg semlegességi magatartását

Roma, szeptember 23. (Rador). Mussolini szombaton délután a Venezia palotában kihallgatáson fogadta a bolognai fasiszta párt vezetőit, akikhez beszédet intézett.

— Ezt a találkozás — mondotta Mussolini — olyan viharos pillanatban történik, midőn nemcsak Európa, hanem a többi világrész terképe is kockán forog. Nagyjelentőségű dolgok történtek, amelyet természetesen nálunk is izgalmat keltek. A társadalomnak a salakja, egy szűk réteg, felhasználva ezt a légkört, fantasztikus és nevetséges híreket hozott forgalomba, amelyek részben engem személyemben is érintettek. Ezek a hírek természetesen rövidéletűek voltak, de magukat vonják azt a konkluziót, amelyet levonunk belőle valamennyien anélkül, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítanánk a történeteknek: meg kell tisztítani a sátrakat a szabadkőművesek, zsidók és idegenek maradványaitól, akik ellenségei a faszizmusnak. Az olasz nép tudja, hogy nem kell zavarni a kormányost, különösen ha viharos vizeken evez. Nem szükséges, hogy mindenki állandóan tájékoztatva legyen az utirányról. Ha én kiállok a palota erkélyére, nem azért teszem, hogy a helyzet ismertesse, hanem mint 1935-ben, az abessziniai háboru kezdetén, hogy történelmi elhatározást jelentsek be.

— Olaszország politikáját szeptember elsejei közleményünkben körvonaloztuk. Nem látok okot arra, hogy megváltoztassam ezen elhatározásunkat, amely megfelel a nemzet érdekeinek, az érvényben levő politikai paktumoknak és egyezményeknek, valamint a népek óhajának — ide érve a német népet is —, hogy a vizsályt lokalizáljuk.

— Egyébként, minthogy Lengyelország likvidálva van, Európa nincs többé háborúban. A szembenálló tömegek eddig még elkerülték a nagy összecsúszást. A további háboru elkerülhet, ha az érdekelt meg fogják érteni, hogy le kell mondaniuk a befejezett tény megváltoztatásáról, vagy ami még rosszabb volna, mindannak újáteremtéséről, amit a történelem és a népek természetes dinamizmusa megsemmisítésre ítél. — Persze a londoni és párizsi kormányok

a vizsály kiszélesedésének elkerülése érdekében nem foglaltak állást az orosz beavatkozással szemben. Elfelejtik azonban, hogy ezzel kompromittálta azon erkölcsi jogosultságukat, hogy a németek által teremtett befejezett tény megmásítását követeljék valaha. Mussolini hangsúlyozta végül, hogy Olaszországnak katonailag készen kell állania, csendben és éberan kell figyelnie az események alakulását. Ime ez a fasiszta stílus — fejezte be beszédét Mussolini — és ez kell, hogy legyen és ez az egész olasz nép stílusa is.

Göring, Hess és társai Amerikába menekítették pénzüket?

Berlin, szeptember 23. (Rador). A német lapok hasábos cikkei keretében foglalkoznak a Newyork Journal című lapban Knickerbocker tollából megjelent cikkkel, amely szerint a német vezetőférfiak, így többek között Hess, Göbbels, Ribbentrop, Streicher és mások 35 millió dollár értékű vagyon részben készpénzben, részben értékpapirokban vagy biztosítási kötvényekben mentették ki Amerikába. A hirdással kapcsolatban a német lapok kijelentik, hogy ez a vagyonmentés nem felel meg a valóságnak. Göbbels nagy meglepetéssel értesült az amerikai lapok hirdatása alapján arról, hogy ő többek között Dél-Amerikában négymillió 635 ezer dollárnyit kincs felett rendelkezik.

Bizonyos forgalom elől lezárták a Szezi-csatornát

Roma, szeptember 23. (Dunaposta). A Popolo di Roma azt az értesülést közli, hogy Port Said kikötőjét és a Szezi-csatornát bizonyos forgalom elől teljesen lezárták.

Négy napra betiltották az Esti Kurirt

Budapest, szeptember 23. Az Esti Kurir egy szeptember 23-án délután közölt cikkében, amely alkalmas arra, hogy vesszélyeztesse Magyarország külpolitikai érdekeit, négy napra betiltották.

Jelen állam

Irták: D

Tudvalevőlegesen hirdették új szakasza szeri zárólag az áll felvételüket 1924. évi össze

Ugyanezen dесе szerint kozik azok 22-iki Törvény gársági felhív

Ezen intéz ban a királyi ségekhez érke rendeletek fo jöközatlan a lentkezhetnek összeírásokna

Vitatható „állampolgár lakosok alatt a következő:

Az 1938 j csupán azon lampolgárság január 22-é tromokba fel teljes jogu törvény azon kozott azon lampolgársá beírva. Való olyan formá gal, amely hette volna. revizios tör kifejezetten ben össze lajstromba

pedig a bir gárságát vi jegyzékekbe polgársági delettörvény az új törvé felülvizsgál ba már be

Következ lajstromokk sorozhatók gársági fel és ezért res za utolsó kedése nem

Az a tén térium kör a zsidókról kapcsolatos alkalmaszha Ugyanis m hogy az új koznak a z zios törvény alatt az Ig azokat értl sen rendez

— mint fe kimaradt z vényvel re milyen ala vélemény irásból kir igénybe az

Megjegy jogszabály tek a törv tehát bárn dig kiadot lven minis vőben ez n lampolgárs mely szeri azok a zs nek állam esett.

Tehát a szempontj nyiban tér azok a zs lampolgár gálati eljá lentkezhet

Annak lampolgár jelentkező által kibo

Jelentkezhetnek-e zsidók az új állampolgársági összeírásoknál?

Irták: Dr. Fendrich Ernő és dr. Schwartz Vilmos ügyvédek

Tudvalevőleg az 1939 július hó 27-én kihirdetett új állampolgársági törvény 62-ik szakasza szerint 1939 október hó 27-ig bezárólag az állampolgársági lajstromba való felvételüket kérhetik mindazok, akik az 1924. évi összeírás alkalmával kiharadtak.

Ugyanezen törvényszakasz utolsó bekezdése szerint ez az intézkedés nem vonatkozik azokra, akik az 1938 január hó 22-iki Törvényrendelet szerint állampolgársági felülvizsgálat alá estek.

Ezen intézkedés, valamint a közelmúltban a királyi helytartóságokhoz és a községekhez érkezett igazságügyi minisztériumi rendeletek folytán az erdélyi zsidóság tájékoztatlan a tekintetben, hogy zsidók jelentkezhetnek-e a mostani állampolgársági összeírásoknál vagy sem.

Vitatható ugyanis, hogy kik értendők „állampolgársági felülvizsgálat alá eső” lakosok alatt. E kérdésben véleményünk a következő:

Az 1938 január hó 22-i rendelet törvényesülésétől kezdve az állampolgársági felülvizsgálatot, akik 1938 január 22-én az állampolgársági lajstromba fel voltak véve, tehát akik akkor teljes jogú állampolgárok voltak. Ezen törvény azonban egyáltalában nem foglalkozott azon zsidók helyzetével, akik az állampolgársági lajstromba nem voltak beírva. Valójában ezek nem rendelkeztek olyan formálisan elismert állampolgársággal, amely felülvizsgálat tárgyát képezhetne volna. E tekintetben hivatkozunk a revíziós törvény 5-ik szakaszára, amely kifejezetten előírta, hogy minden községben összeállítandó az állampolgársági lajstromba beírt zsidók névjegyzéke, már pedig a bíróság kizárólag azok állampolgárságát vizsgálta felül, akik ezen névjegyzékekben szerepeltek. Tehát „az állampolgársági felülvizsgálatra vonatkozó rendelet törvény által érintett lakosok” alatt, az új törvény kizárólag az állampolgársági felülvizsgálat alá eső, vagyis a lajstromba már beírt zsidókat értheti.

Következésképpen az állampolgársági lajstromokból eddig kiharadt zsidók nem sorozhatók egy kategóriába az állampolgársági felülvizsgálat alá esett zsidókkal és ezért reagjuk az új törvény 62-ik szakasza utolsó bekezdésének kivételező intézkedése nem vonatkoztatható.

Az a tény, hogy az Igazságügyi Minisztérium körrendelete általánosságban beszél a zsidókról, mint akikre az új összeírással kapcsolatos intézkedések nem lennének alkalmazhatók, nem változtat a valóságon. Ugyanis maga a körrendelet állapítja meg, hogy az új intézkedések azért nem vonatkoznak a zsidókra, mert helyzetük a revíziós törvénnyel rendezést nyert, tehát ez alatt az Igazságügyi Minisztérium is csak azokat érthette, akiknek helyzete ténylegesen rendezést nyert. Már pedig — mint felfebb említettük — a listákból kiharadt zsidók helyzete a revíziós törvénnyel rendezést nem nyert. Tehát semmilyen alapos indok sem hozható fel azon vélemény mellett, hogy az 1924. évi összeírásból kiharadt zsidók nem vehetnek igénybe az új törvény rendelkezéseit.

Megjegyezzük még, hogy az általános jogszabályok szerint is, miniszteri rendeletek a törvényt meg nem változtathatják, tehát bármiképpen is intézkednének az eddig kiadott miniszteri rendeletek és bármilyen miniszteri rendelet jelenne meg a jövőben ez nem változtathatja meg az új állampolgársági törvény azon intézkedését, mely szerint az új összeírásnál kizárólag azok a zsidók nem jelentkezhetnek, akiknek állampolgársága felülvizsgálat alá esett.

Tehát az új állampolgársági összeírás szempontjából a zsidók helyzete csak annyiban tér el a nemzsidók helyzetétől, hogy azok a zsidók, akik be voltak írva az állampolgársági lajstromba, de a felülvizsgálati eljárás során töröltettek, nem jelentkezhetnek az új összeírásoknál.

Annak igazolására, hogy nem esett állampolgársági felülvizsgálat alá, a zsidó jelentkező kérvényéhez egy a járásbíró által kibocsátott bizonyítványt tartozik

becsatolni, amely ezt a körülményt igazolja.

Ezért az összes érdekeltek figyelmébe ajánljuk, hogy függetlenül attól, miként értelmezi valamelyik hatóság az új törvény intézkedéseit, feltétlenül jelentkezzenek az új állampolgársági összeírásnál és kérvényükkel egyidejűleg nyújtsák be az összes előírt iratokat is.

Ha a község az állampolgársági lajstromba való beírás iránti most beadott kérvényt elutasítaná, úgy azt tanácsoljuk, hogy az elutasító végzés ellen *semmisségi keresettel* éljen az illetékes Közigazgatási Táblához (Curte Administrativă), amelyek a királyi helytartóságok székhelyein működnek. Bár vitatható, hogy igénybe vehető-e ezen jogorvoslat, mégis véleményünk szerint ezzel feltétlenül élni kell, mert a Közigazgatási Táblák álláspontja csak ezután válhat ismeretessé, a kialakuló joggyakorlat során.

Különbben az új törvény értelmében a községek által elutasított felvétel iránti

București szenzációja!
Folyó hó 24-től kezdve a külföldről visszatért világhírű első magyar női jazz-zenekara
6 MELODY LADYS
Magda Philipp vezetése mellett minden este a
MIRCEA CEL MARE
Bul. Elisabeta (Cercul Militar alatt) kávéház és étteremben
hangversenyez
Minden este tánc. Kétfő erdélyi konyha. Reggelig nyitva, éjfél után különféle korhely-levesek. Szíves pártfogást kér **Bénián Mihai**.

kérések is felterjesztendő a község által az Igazságügyi Minisztériumhoz, ellenőrzés végett. Tehát bár a község valakit elutasít, elrendelheti a Minisztérium is az illetőnek az állampolgársági lajstromba való beírását. Hasonlóképpen, bár a község valakit felvesz a listára, az Igazságügyi Minisztériumnak jogában áll az illetőt a lajstromból törölni. Az Igazságügyi Minisztérium azon végzése ellen, amely a felvétel iránti kérelmet elutasítja, vagy elrendeli, hogy a község által összeállított listáról valakit töröljenek, vagy pedig jóváhagyja a község elutasító végzését az illetőket Itéletáblához benyújtandó *közigazgatási keresetnek* (actiune in contencios) van helye.

romszáznegyvenötöt árják vettek át, a többieket likvidálták, háromezerhatszázötven zsidó kiskereskedésből hétszázötvenet árszállítottak, háromezerötvenet likvidáltak. 1938. január elsején még 1753 zsidó ügyvéd volt, az év végére egyetlen zsidó ügyvéd sem maradt, csak kétszáz ügyvezető konzulens, speciálisan zsidó kliensek számára. 1938. január elsején még háromezerkilencszáz zsidó orvos folytatott praxist, míg az év végén csak kétszázötvenet ügyvezetőt, magán praktikáns maradt.

1938. évben a segély és kulturcélokra 1.970.766 márkát adományozott a németországi zsidóság, külföldről pedig 3.331.500 márká segély érkezett. A kiadások végösszege ötmillió márká volt, ugyhog háromszáz márkás fölösleg maradt az 1937. évben felvett félmillió márkás kölcsön törlesztésére. 1938. évben harminckét zsidó hitközség volt kénytelen eladni zsinagógáját és 166 hitközség oszlott fel.

A Zsidó Távirati Iroda jelent:

Emigránsok, menekültek

KÉT HALOTT A TIGERHILL MENEKÜLTÉK. Hivatalosan jelentik Jeruzsálemből, hogy amikor a telavivi strand előtt egy angol órhajó rálőtt a Tigerhill menekült-hajóra, két utast eltaláltak a golyók és azonnal meghaltak. Ismeretes, hogy a Tigerhill 1200 menekültet partra tett, majd amikor rálöttek, a még a hajón lévő kétszáz utassal ismeretlen irányba távozott.

OKTÓBER TIZENHATODIKÁN ÉS TIZENHETEDIKÉN WASHINGTONBAN ÖSSZEJÖTT A MENEKÜLTÜGYI KONFERENCIA. Myron C. Taylor, a londoni nemzetközi menekültügyi bizottság amerikai alelnöke beszélgetést folytatott Roosevelt elnökkel a szeptemberre tervezett nemzetközi menekültügyi konferencia új időpontjának megállapításáról. Taylor megállapodott Roosevelt elnökkel, hogy az államközi bizottság konferenciáját október tizenhatodikán és tizenhetedikén tartják meg a washingtoni Fehér Házban.

Cordell Hull külügyminiszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a háború rendkívül megnehezítette a menekültek mozgáslehetőségét. Különösen nehéz a Németországból Lengyelországba emigrált zsidókat a német csapatok által megszállt területekről kimenteni.

HETVEN NÉMET ZSIDÓ MENEKÜLT BIZONYTALAN SORSA HOLLANDIÁBAN. Vlissingen holland kikötőben a hatóságok letartóztattak hetven zsidó menekültet, akiknek még szeptember harmadika előtt kelt angol vízum volt utlevélükön. A letartóztatást azért fogantatosították, mert a hágal angol konzul kijelentette, hogy a háború előtt kiadott angol vízumok érvénytelenek. Zsidó körök attól tartanak, hogy az olasz hatóságok visszaküldik a menekülteket Németországba.

Németország

BETILTOTTAK MINDEN ZSIDÓ KULTURTEVEKENYSÉGET BERLINBEN. Hollandián keresztül érkezett jelentés szerint a propaganda minisztérium betiltotta a zsidó Kulturbund minden tevékenységét és elrendelte a Berlinben működő egyetlen zsidó színháznak és egyetlen zsidó mozinak bezárását.

A Jüdische Nachrichtenblatt, amely eddig tizenkét-tizenhat oldalon jelent meg, ezúttal csak négy oldalon jelenhetik meg. Az illetékes hatóságok tudomásul hozták a lap kiadójának, hogy az oldalszám további csökkentésére, esetleg a lap teljes betiltására is sor kerülhet.

A NÉMETORSZÁGI ZSIDÓK HELYZETE 1938-BAN. Közvetlenül a háború előtt, augusztus végén készült el a németországi zsidók birodalmi szervezetének jelentése az 1938-as munkáról. A jelentés így hangzik: „Ausztriának a birodalomhoz való csatló-lása kontroll nélküli tömeges emigrációt

vont maga után. Ugyanakkor, amikor az európai országok rendkívül szigorú intézkedéseket fogantatosítottak a menekültek áradatával szemben, ezek az intézkedések súlyosan hatottak ki a régi birodalom kívándorolni készülő zsidóira is.

1938-ban meggyorsították Németországban az árszállítási folyamatot, amelynek a célja az volt, hogy a zsidókat teljesen kizárják a gazdasági életből. A német zsidók birodalmi szervezete kettős feladattal állott szemben, egyrészt gyorsítania kellett a zsidó kivándorlást, másrészt segítségére kellett sieszen a gazdasági életből kitaszított zsidóknak. Az 1938. év októberében életbe léptetett törvény, amelynek értelmében zsidók többé kereskedelmet és ipart nem tizhetnek Németországban, súlyos csapást jelentett, különösen azoknak a zsidóknak számára, akik az átrétegesítő tanfolyamokat elvégezték, s azt remélték, hogy munkához és keresethez tudnak jutni. Tizennégyezer lengyelországi származású zsidót a német hatóságok 1938. október 28. és 30-ika között a német és lengyel határ közé deportáltak és a német zsidó hitközségek anyagi erejüket meghaladó módon siettek az elűzöttek és hozzátartozóik segítségére.

A novemberi pogromokról csak a sorok között emlékszik meg a jelentés és azt írja, hogy 1938. utolsó hónapjaiban a németországi zsidó közösség mindent elkövetett, hogy egyes zsidóknak anyagi segítséget és vigaszt nyújtson.

„A birodalmi képviselet — hangzik tovább a jelentés — csak november 29-én folytathatta tovább a munkáját, s ettől az időponttól kezdve a birodalmi szervezet volt a németországi zsidóság egyetlen pénzügyi, jótékonyági, kivándorlási és nevelési szervezete. A többi zsidó szervezetet beolvasztották a birodalmi képviseletbe, ahol csak a Palesztina-hivatal, a Jewish Agency és a zsidó Kulturbund tarthatott meg bizonyos különállást.”

A jelentés ezután a német zsidóság mély halálját fejezi ki a Joint, Ita és több külföldi segítségnyújtással szemben, amelyek pénzügyi és minden más segítséggel szolgáltak.

1938-ban 34.369 zsidó hagyta el Németországot. Ezenfelül a határon túlra toloncoltak tizennégyezer lengyel zsidót. A Palesztina-hivatal 2209 zsidóknak nyújtott segédkezett a Palesztinába való vándorlásra.

1938. január elsején Németországban és Ausztriában összesen háromszázötven ezer zsidó élt, ez a szám az év végéig háromszázötven ezerre csökkent.

A jelentés ezután elmondja, hogy 1938. januárjától november közepéig 1197 zsidó gyermeket vándoroltattak ki különböző országokba. Nagyobbik fele a gyermekeknek Palesztinába jutott, nyolcvannolcra Amerikába, harmincheten Angliába. 1938. év végén további hétszázötven gyermeket helyeztek el angoliai táborokba, Hollandiába kétszázötvenet, néhányat Franciaországba és Ausztriába.

1938. augusztus elején Németországban még mindig 5822 zsidó műhely volt, há-

Elmarad a holnapi vasárnapra hirdetett légvédelmi bemutató

Kolozsvár város polgármesteri hivatala MONT osztályának felhívása és a közönség helyes tájékoztatása érdekében közöli, hogy a szeptember 24-re, ma déle hirdetett kolozsvári légvédelmi gyakorlat elmarad. A közönség tehát ne gyűljön össze a város háza előtti téren, mert a légvédelmi gyakorlatokat nem tartják meg. A gyakorlat megtartásának későbbi helyéről és időpontjáról kellő időben fogják tájékoztatni a közönséget.

RÁDIÓ MŰSOR

- Vasárnap, szeptember 24.
- București, 8.30:** Hanglemezek, torna, étrend. 12.05: Hanglemezek. 13: Időjelzés. — 13.05: Petrica Motoi zenekara, Alexandru Grozuta énekszámával. 13.45: Francia hangverseny. 14.10: Hírek. Petrica Motoi zenekara. 15: Mezőgazdasági tanácsok. 15.10: Falusiak órája. 16.15: Katonai előképzősök órája. 17.15: A munka és jökevény mozgalom órája. 18.15: Időjelzés. 18.17: Francia énekek hanglemezei. 19: Orvosi krónika. 19.15: Luceafarul zenekar, Al. Bojonescu énekszámával. 19.58: Sporthirek. 20: Beszámoló a hétről. 20.15: Luceafarul zenekar. 20.40: A rádió zenekara, Emilia Gutianu énekszámával. 22: Sporthirek. 22.15: Híres keringők (hanglemezek). 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.
 - Budapest I. 9:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. — 14.45: Hírek. 15: Művészletek. 16.45: B. Sztójánovits Adrienne kamarakórusa. 17.15: Hírek. 17.30: Magyar-német labdarugómezőzés közvetítése. 18.20: Liszt-zongoraműveik. 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 21.50: Bajor Gizi szavai. 22.15: Dukas szimfonikus költeménye (hanglemez). 22.40: Hírek. 23.05: Táncclemezek. 0: Cigányzene. — 1.05: Hírek.

Hétfő, szeptember 25.

- București, 7.30:** Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthirek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. — 19.17: Szórakoztató zene. 20.40: Népdalok. 21: Cselló- és zongoraszó. 21.35: Dalok. 22: Hírek. 22.15: Lemezek. 23: Hírek. 23.15: Szórakoztató zene.
- Budapest I. 7.45:** Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Balalajkzene. 14.30: Cigányzene. 18.15: Énekszámok. 19.10: Szalonötös. 21.10: Tea a képviselő urnán, vigjáték. 23: Magyar vonósnégyes. 24.05: Rendőrzene.

ben
IC
OZ
KBAN
resembb
méteres
omban tárgyalás
ok főparancsnok-
ekre való átadása
k Lembergől ke-
ura folyón végre-
k során a német
t foglyul ejtették
danzigi folyósó-
ok parancsnokát,
ellenséggel foly-
met csapatoknak
és Modlin közötti
a mentén húzódik,
sen el van szige-
zer foglyot ejtet-
fizérség több pon-
t ki. Saarbrücken
tó tizérség leszáll-
ancia repülőgépet.
lyul ejtették. Nagy
folyamán áldozta-
ejezett
meg
ben. Olasz-
atartását
elkerülése érde-
k az orosz beavat-
k azonban, hogy
erkölcsei jogosult-
által teremtetett be-
követeljek valaha.
végül, hogy Olasz-
szen kell állania,
figyelnie az esemé-
fasiszta stílus —
ni — és ez kell,
ész olasz nép sti-
és társai Ameriká-
k pénzüket?
Rador). A német
ében foglalkoznak
lapban Knicker-
cikkkel, amely sze-
gy többek között:
Streicher és má-
vagyont részben
papirokban vagy
mentettek ki Ame-
solatban a német
z a vagyonmentés
nak. Göbbels nagy
amerikai lapok hí-
y ő többek között
635 ezer dollárnyi
elől lezárták
(Dunaposta). A
értésülését közli,
és a Szezei-csator-
t teljesen lezárták

UJ KELET Legújabb hírek

Keleteurópai semleges tömb létrehozását célozza Saracsioglu moszkvai útja

Magyarország felvette a diplomáciai összeköttetést a Szovjettel és követet küldött Moszkvába. Hitler fenyegetésszerű felszólítást intéz Angliához a blokádnak megszüntetésére

Lemberget és a galíciai petróleum-mezőket az oroszoknak engedték át a németek, Vlnát a litvánok kapják

ANKARA, szeptember 23. (Rador.) Saracsioglu török külügyminiszter elutazott Szovjet-Oroszországba. Utja előreláthatólag tíz napot vesz igénybe. A török sajtó rendkívül fontosnak tartja a Balkán békéjének fenntartása érdekében a török-orosz kapcsolatokat, amelytől a Fekete tenger mellékének békéje függ.

Mint a Stefani távirati ügynökség jelenti, Saracsioglu török külügyminiszter Moszkvába való elutazása előtt többek között a következő kijelentést tette: Az utóbbi nemzetközi események megerősítették a szovjet-orosz-török kapcsolatokat. Remélem, jó hírekkel fogok visszatérni Moszkvából.

A Reuter távirati ügynökség jelentése szerint közelebről megindulnak a tárgyalások Szovjet-Oroszország és Törökország között egy kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötése érdekében.

Saracsioglu török miniszterelnök a Havas távirati iroda képviselőjét kihallgatáson fogadta s előtte a következő kijelentéseket tette:

— Moszkvai utam lehetővé teszi számomra, hogy visszaadjam Potemkin orosz külügyi népbiztos helyettesnek hivatalos látogatását. Egyben alkalmam nyílik a két nép között fennálló barátság újabb megerősítésére. Ami Törökországnak Angliával és Franciaországgal fennálló kapcsolatát illeti, ezek a kapcsolatok közismertek. Törökország tovább folytatja a két nyugati hatalommal szembeni politikáját.

LONDON, szeptember 23. (Rador.) A Daily Express isztambuli jelentése szerint az oroszok, hogy Ankara előtt békés szándékaikat kimutassák, a Dodekanesz-szigetecsoportból eltávolították a békevétségű csapatokat, a Dodekanesz-szigetecsoportból eltávolították a békevétségű csapatokat, a Dodekanesz-szigetecsoportból eltávolították a békevétségű csapatokat.

RÓMA, szeptember 23. (Rador.) Az olasz sajtó szerint Sztalin együttműködést akar teremteni a Balkán népei között és ezzel ki akarja rekeszteni a Balkánt a nagyhatalmak érdekköréből.

Londonban, az olasz lapok szerint, nem néznek rossz szemmel ezt az orosz tervet, mert úgy vélik, hogy ebben az esetben Törökország, amelynek Angliával szerződés van, a kiegyenlítő szerepet játszani a Balkánon.

A Visztula és San folyók mentén húzták meg a német-orosz demarkációs vonalat

Berlin, szeptember 23. (Rador.) A német hadvezetőség hivatalos jelentése szerint a német és orosz vegyesbizottság tagjai tegnap megállapították a két állam közötti demarkációs vonalat, amely Kelet-Poroszország határától a Pisia, a Narew, a Visztula és San folyók mentén húzódik a magyar határig.

A német csapatok visszavonulása a demarkációs vonalig és az oroszok előnyomulása a legnagyobb rendben folyik. A német csapatok tegnap kiürítették a Lemberg környéki vidéket ahova orosz csapatok fognak bevonulni. A német csapatok Varsó, Siedlic, Kalnizyn közelében elfogták egy lengyel páncélos vonatot. A Tomaszow körüli harcokban a német csapatok igen sok foglyot ejtettek.

Lemberg és a galíciai petróleum-források az oroszoké

RÓMA, szeptember 23. (Rador.) A Popolo di Roma a lengyelországi helyzetről a következőket írja:

„Az a tény, hogy a magyar határ közelében orosz csapatok jelentek meg, úgy kell tekinteni, mint egészen új fejezetet Európa történetében. A szovjet csapatok előrehaladása szó szerint előzönlötte óriási emberáradatát Kelet-Lengyelország határait. Megerősítik azt a jelentést, amely szerint Lemberget — amelyet elsőnek német csapatok vettek be — ma Vorosilov csapatai szállották meg. Egy bizonyos az oroszok ott maradtak Lembergben és a Kárpátoknál, közvetlenül a Dumamedence szélénél.“

Az olasz lap rendkívül nagy fontosságot tulajdonít ennek a körülménynek.

Az „Evenimentul“ jelenti Berlinből: „A demarkációs vonal, melyet Németország és a Szovjet közös elhatározással vont meg, az összes európai fővárosok csodálkozásává váltotta ki. Ez a vonal jóval túlhaladja a békeállítási béke előírásait. Ezek szerint

A nyugati hadszíntéren jelentősebb esemény nem történt. A német léghajító utánpótlás sikertelenül egy francia vadászgépet leterített.

A lengyelországi demarkációs vonalnak a Pisia—Narew—Visztula—San folyók menti megállapításával kapcsolatban a német lapok egyöntetűen azt írják, hogy azt Oroszországgal még a Lengyelország ellen alkalmazott katonai intézkedések megkezdése előtt határozták meg és a vonalnak a mérsékelt megállapításából is világosan látszik, hogy Németország keleti határainak meghúzásával nem minél nagyobb területet akart bitokába keríteni, hanem csak a lengyel hadsereg megsemmisítését tartotta szem előtt.

Vilna litván fennhatóság alá kerül

Vilna orosz fennhatóság alá kerül s Przemysl szintén az oroszoknak jut. Így a Szovjetnek közös határa lesz Magyarországgal, de Szlovákiával nem. Galiciában nemcsak Lemberg, hanem a petróleumkutak is, melyek jelentősen gazdagok, Oroszország kezére jutnak. Berlinben azt remélik, hogy Moszkva engedelményeket fog tenni Németország javára, ami a galíciai petróleumforrások kiaknázását illeti.

Vilna litván fennhatóság alá kerül

Kaunasz, szeptember 23. (Rador.) Litván körökben úgy értesültek, hogy Németország visszautasította a lengyel fennhatóság visszaállítására vonatkozó szovjet-orosz tervet, annak ellenére, hogy Moszkva élénken óhajtja ezt a megoldást, amely biztosítaná befolyását a protektorátus felett.

London, szeptember 23. A Daily Express jelenti, hogy Vlnát az oroszok átengedik Litvániának.

A németek véglegesnek tekintik a délkeleteurópai határokat

Belgrád, szeptember 23. (Rador.) A „Politika“ című lap illetékes német helyről közlött nyilatkozatot közli Németországnak Közép-Európára és a Balkánra vonatkozó politikájáról. E nyilatkozat szerint Németország kizárólag Kelet-Európában támaszt igényeket, melyeket Szovjetországgal egyetértésben szándékszik kielégíteni. Nyugat- és Délkelet-Európa felé eső határait véglegeseknek tartja.

Magyarország felvette a diplomáciai kapcsolatot a szovjettel

Budapest, szeptember 23. (Rador.) Hivatalosan jelenti, hogy Magyarország és Szovjetországnak ismét felvették a diplomáciai kapcsolatot. Kristofyt, a varsói magyar követség volt tanácsosát, moszkvai magyar követé neveztek ki. A szovjet kormány hozzájárulását adta a kinevezéshez.

Ungvári jelentés szerint a Kelet-Lengyelország területén előnyomuló orosz csapatok elérték a Körösmezőtől keletre és a határtól 8 kilométer távolságban lévő Horodienka községet.

Németország feladta a „Drang nach Osten“-t?

Párizs, szeptember 23. (Rador.) A szombat reggeli francia lapok Lengyelországnak Német- és Oroszország közti felosztásával foglalkozva, csodálkozásukat fejezik ki, hogy a szovjetek olyan jelentékeny részt kapnak anélkül, hogy harcoltak volna. Hitler kancellár békülékenységét a nyugati hatalmak blokádjától való félelmével magyarázzák.

A Le Petit Parisien elítéli minősíti a régi „Drang nach Osten“-t, aminek utját a szovjet pánszlávizmusa eltorlaszolta.

A L'Époque azon a véleményen van, hogy a Führer, aki nincs megelégedve a nyugati arcvonalon történő hadműveletekkel, mindenbe belement, csak hogy majdnem összes haderejét a francia frontra vihesse.

„Drang nach Osten“-t?

Az Excelsior szerint a német-orosz egyetértés nem jelenti Németország megerősödését, mert a Reich eddig nem szokott hódításain mással osztozkodni.

London, szeptember 23. (Rador.) Az angol sajtó is megállapítja, hogy a Lengyelország felosztására vonatkozó német-orosz megegyezés Oroszországnak kedvez.

Semleges körök értesülései szerint Németország új lengyel államot kíván létesíteni, amely útközös-államként szolgálna a Birodalom és Oroszország között. E körök nem hiszik, hogy a német és orosz csapatok demarkációs vonala olyan határt képezne, amit Németország állandónak tekint.

Fritsch tábornok elesett Varsónál

Berlin, szeptember 23. (Rador.) A DNB ügynökség megerősíti Fritsch tábornok elesését, aki Brauchitsch tábornok előtt a német hadsereg főparancsnoka volt. A Führer napiparancsban méltatja az elhunyt emlékezetét.

A német hadsereg volt főparancsnoka Varsó előtt esett el a lengyelekkel vívott harcokban.

Hitler felszólítást intéz Angliához a blokádnak megszüntetésére

BELGRÁD, szeptember 23. (Rador.) A Politika című lap jelenti, hogy Hitler felszólítást intéz Angliához, hogy hagyjon fel záros határidőn belül a blokáddal, ellenkező esetben Németország minden intézkedést megtesz nemzeti és gazdasági érdekeinek védelmére.

LONDON, szeptember 23. (Rador.) Angliában tegnap ülést tartott a legfelsőbb angol-francia haditanács. Franciaországot az ülésen Daladier miniszterelnök, Gamelin tábornok, hadseregfőparancsnok és Derlan tengernagy, a haditengerészet vezérkari főnöke képviselték. Anglia részéről Chamberlain miniszterelnök, Halifax lord és Gort hadseregfőparancsnok voltak a tanácskozáson jelen. A legfelsőbb haditanács tegnap egy ülés délelőtti és egyet délután tartott. Az ülésen megtárgyalták a szeptember 14-iki haditanács óta történt eseményeket és megállapították az irányvonalakat, amelyeket továbbra folytatniuk kell, hogy terveiket valóra válthassák.

Éles német ellentámadás a nyugati fronton

London, szeptember 23. (Rador.) A német-francia-angol háború megindulása óta az angol tájékoztató minisztérium most adta ki első hadjelentését a szárazföldi angol haderő tevékenységéről. Eszerint a francia földön lévő angol hadsereg léghajító utánpótlásának sikertelenül leteríteni egy német repülőgépet.

Az angol tájékoztató minisztérium hivatalos jelentése szerint tegnap új aknamezőt raktak le az 50. szélességi foktól délre, az 54. délkörig terjedő tengerrészen.

Párizs, szeptember 23. (Rador.) A szombat reggeli francia hivatalos közlemény így hangzik:

„Tegnap késő délután az ellenségnek a Sarretől keletre általunk meghódított állások elleni többszörös próbálkozásait visszavertük. Az éjszaka folyamán nagy tevékenység uralkodott a fronton főleg a Sarre és a két hídtelel délkeletre eső területen egészen Pellauterig.“

Párizs, szeptember 23. (Rador.) A Havas távirati iroda katonai szakértője a következőképpen kommentálja a katonai helyzetet:

A Rajna és a Mosel közötti front egy hétfőig tartó csendje után a tegnapi napot és a tegnapi éjszakát a német csapatok működésének jelentős megerősödése jellemezte. Az egész fronton, különösen a Saar folyó középső folyása és a Rajna között elterülő széles területen kisebb helyi jellegű harcok folytak. A német tüzérség az eddigőtől eltérően, erősen bombázta a francia állásokat. A Saar folyótól keletre, Bliess

körzetben, szabályos támadást intéztek egy erdő ellen. Ez a támadás működésbe hozott a németek részéről egy zászlóaljnyi egységet. Az ellenfél rendkívüli kitartást tanúsított a támadás során. Több ízben elhagyta állásait, hogy rohamra induljon. A francia tüzérség azonban minden alkalommal földre kényszerítette a rohamra induló német csapatokat.

Meg kell említenünk — folytatja a Havas — hogy ezt az újabb német támadást abban a körzetben hajtották végre, amelyben egyik fél sem fejtett ki eddig működést. Ugyanez a helyzet a Zweibrücken-től délkeletre fekvő kerületben is, ahol a háború kezdete óta egyetlen hadműveletet sem hajtottak végre.

Azt a két körzetet, ahol a német csapatok tegnap és tegnapelőtt működést fejtették ki, a Kis-Vogézek hegyes vidéke választja el, amelynek erdős részei a tömör Haardt-ban folytatódnak Németország felé. A frontnak ezen a részén úgy a franciák mint a német erődítési vonalak közel fekszenek egymáshoz. A két csapat első állásait csak a Lauter patak választja el, amely a határvonalat alkotja ezen a részen.

A német csapatok itteni működése egybesik Hitlernek és von Brauschitz tábornoknak a nyugati fronton történt megjelentésével.

Taza post
plátitá in r
No. 30523/

10. Telefon:
Flavonta 110

664
Eír
„U
bár
ja
forr

1 LE

Na

A gyászist

Vasárna

Bucuresti, A
nak a nagy és
mániát Arma
váratlan és t
és felemelő m
ság egész ne
a kora reggeli
megekben zar

Armand Cal
gyilkolt minis
megállapított s
a kora délelőtti
ség beláthatat
Ateneul előtti
végzettségem
selettel fogadt
könség

II. Károly k
Uralkodóját,
vári nagyvő
ben érkezett
jó ravatalába
ki részvétét
tesújtott öze
nak B

A temetésen me
ruhájában a kir
daszes tagjai
miniszterelnök
jászületés Front
tagjai, a képvis
dótsége, a főve
gu katonatisztje
mf, katonai és p
lomböz tudomán
rális egyesületek
diplomáciai kar
A végső tiszté
képviselette ma
lakossága is.

Nicodim patri
vel gazdasági
vel gyászistat
tálnál majd Nicod
bucsubeszédét, ad
emberi és államf
kenységét méltat
Argeseanu táborn
átus nevében Ar
a szenátus elnöke
dr. Vaida Voevod
a képviselőház elr
mán nemzet nagy

Vaida Voevod
többek között a k
— Armand Cal
ben nemcsak a k
hatványozott mére
politikai felfogást
manem ezt a konc
megvalósította. M
get, állandóan tev
vel rendelkezett és
égét rendkívüli m